

Сарајево, 28.03.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 21.03.2022. – 25.03.2022.**

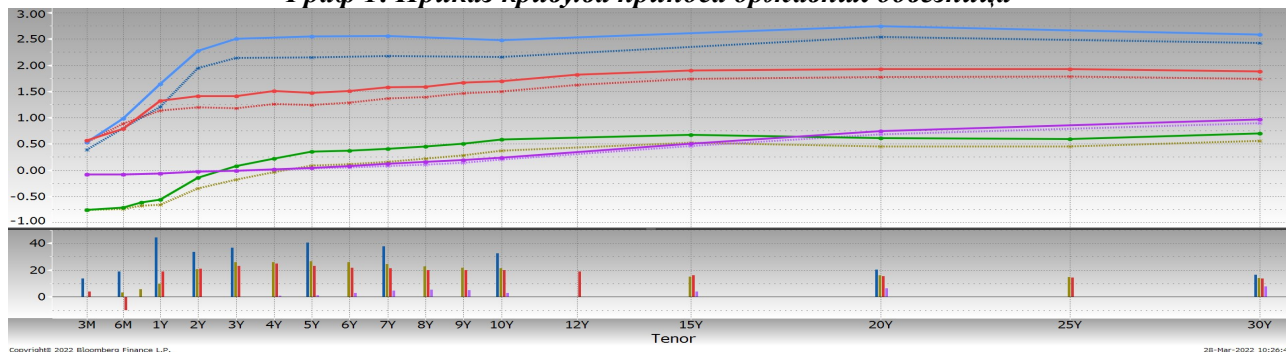
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	18.3.22	-	25.3.22		18.3.22	-	25.3.22		18.3.22	-	25.3.22		18.3.22	-	25.3.22	
2 године	-0,34	-	-0,14	↗	1,94	-	2,27	↗	1,21	-	1,42	↗	-0,02	-	-0,02	→
5 година	0,09	-	0,36	↗	2,14	-	2,55	↗	1,24	-	1,47	↗	0,04	-	0,05	↗
10 година	0,37	-	0,59	↗	2,15	-	2,47	↗	1,50	-	1,70	↗	0,21	-	0,24	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси			
	18.3.22	-	25.3.22	
3 мјесеца	-0,732	-	-0,694	↗
6 мјесеци	-0,743	-	-0,712	↗
1 година	-0,644	-	-0,542	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 25.03.2022. године (пуне линије) и 18.03.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су наставили да биљеже раст, највише под утицајем повећаних очекивања о већем броју повећања референтне каматне стопе Феда, а што је посебно било изражено на крају прошле седмице. У односу на претходну седмицу, приноси њемачких обвезница су повећани између 20 и 27 базних поена, а приноси италијанских обвезница између 12 и 19 базних поена. Почетком седмице предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавом покушала да ублажи страх од стагфлације у еврозони, упркос наставку рата у Украјини. Изјавила је да ће рат имати последице по економски раст уз истовремено убрзање инфлације, да је дошло до урушавања повјерења, те да је за централне банке тешко да одрже цјеновну стабилност без нарушавања економских активности. Ипак, Lagarde је изјавила да би, чак и у случају најгорег сценарија, заједно са ефектима другог круга инфлације, бојкотом гаса и нафте те погоршањем рата, који би трајао дуже вријеме, економски раст износио 2,3%. Закључила је да ЕЦБ сада не види елементе стагнације. Истовремено, Lagarde је одбила да расправља о ставу монетарне политике ЕЦБ, али је поновила да се Европа и САД не налазе у истој фази економског циклуса, те да су у еврозони каматне стопе негативне, док у САД никада нису биљежиле ниво испод 0%. Неки од чланова УВ ЕЦБ су најавили да уколико цјеновни изгледи то буду захтијевали, ЕЦБ ће морати наставити са нормализацијом монетарне политике, што би у коначници могло довести до повећања каматних стопа. Неки други чланови су мишљења да не треба исувише реаговати на краткотрајну

волатилност цијена енергената, те умјесто тога треба се више фокусирати на инфлацију и на средњи рок. Чланица ИВ ЕЦБ Schnabel, која је иначе позната као једна од главних заговорника брже нормализације монетарне политике ове институције, је крајем седмице изјавила да ће ЕЦБ размотрити продужење трајања програма куповина обвезница (APP) након љета, уколико економија еврозоне западне у „тешку рецесију“ услед конфликта у Украјини. Након што је Русија саопштила да планира да, како се наводи од, „непријатељских држава“ наплату испорученог природног гаса врши у руским рубљама, САД и ЕУ су постигли договор за увоз већих количина овог енергента из САД с циљем смањења зависности од овог енергента из Русије. Ипак, ЕУ је одложила одлуку о забрани увоза енергената из Русије. Економски индекси који су објављени у прошлој седмици указују на пад повјерења инвеститора услед неизвјесности које са собом носе дешавања на релацији Русија – Украјина. Министар финансија Италије Franco је изјавио да би економски раст Италије могао бити значајно смањен због рата у Украјини, те сматра да би последње објављене прогнозе Европске комисије, према којима се за 2022. годину очекује раст од 4%, могле значајније бити ревидиране наниже. Слично томе, комесар за економију Европске комисије Gentiloni је изјавио да ће економски раст ове године вјероватно бити слабији у односу на прогнозе ЕУ, али да неће бити негативан. Њемачки Ifo институт је, такође, објавио да ће економски раст Њемачке бити слабији ове године него је очекивано због утицаја рата, што ће довести до раста инфлације у највећој економији Европе. Индекс очекиваног повјерења инвеститора, који овај институт објављује, у марту је забиљежио најнижи ниво од првих мјесеци ширења Ковид19 у 2020. години.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) МАР	-12,9	-18,7	-8,8
2.	Ifo индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка МАР	92,0	85,1	98,4
3.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.) МАР	53,8	54,5	55,5
4.	PMI композитни индекс – Њемачка (прелим.) МАР	53,8	54,6	55,6
5.	PMI композитни индекс – Француска (прелим.) МАР	54,5	56,2	55,5
6.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г) ФЕБ	6,3%	6,3%	6,4%
7.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г) ФЕБ	26,2%	25,9%	25,0%
8.	Произвођачке цијене – Финска (Г/Г) ФЕБ	-	22,4%	23,4%
9.	Произвођачке цијене – Шпанија (Г/Г) ФЕБ	-	40,7%	35,7%
10.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR) ЈАН	-	22,6	22,6
11.	Биланс текућег рачуна – Италија (у милијардама EUR) ЈАН	-	-5,91	4,59
12.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) ЈАН	-	4,1%	0,2%
13.	БДП – Холандија (квартално) финал. IV квартал	0,9%	1,0%	2,0%
14.	БДП – Шпанија (квартално) финал. IV квартал	2,0%	2,2%	2,6%
15.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г) ЈАН	-	11,1%	4,8%
16.	Стопа незапослености – Финска ФЕБ	-	6,7%	7,5%
17.	Индекс економског повјерења – Италија МАР	-	105,4	107,9

САД

Финансијско тржиште у САД је током протекле седмице позитивно реаговало на појачане шпекулације о томе да би Фед до краја године могао повећати референтну каматну стопу осам пута, умјесто раније прогнозираних седам. Истовремено, предсједник Феда Powell је почетком седмице изјавио да је Фед спреман брже повући подршку из економије уколико се то докаже као неопходно како би се растући темпо инфлације довео под контролу. Powell је истакао и могућност повећања референтне каматне стопе за 50 базних поена у мају. Такође, нагласио је да постоји очигледна потреба за експедитивно враћање става везаног за монетарну политику на неутралнији ниво, а затим на рестриктивније нивое уколико је то оно што је потребно за враћање стабилности цијена. Све наведено је довело до раста приноса на америчке обвезнице за 32 до 41 базни поен на седмичном нивоу.

Предсједница Феда из Clevelanda Mester је изјавила да Фед треба бити агресивнији везано за питање повећања референтне каматне стопе, те да иста у наредном периоду треба бити повећана

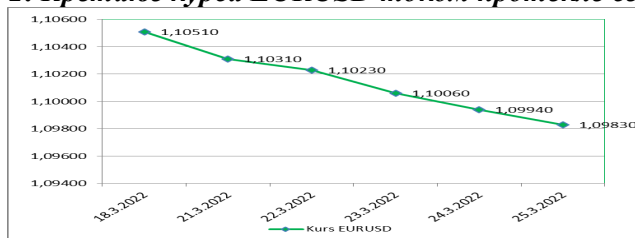
за 50 базних поена. Такође, Mester је истакла да фаворизује повећање референтне каматне стопе на 2,5% до краја године. С друге стране, предсједник Феда из Minneapolisа Kashkari је изјавио да подржава раст референтне каматне стопе од 25 базних поена, седам пута током ове године, како би се обуздала висока инфлација, али је упозорио да Фед не би требао ићи предалеко.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Пређивачки сектор Фед из Ричомонда	МАР	2	13
2.	МБА апликације за хипотекарне кредите	18. март	-	-8,1%
3.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	19. март	210.000	187.000
4.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	12. март	1.400	1.350
5.	PMI прерађивачки сектор Р	МАР	56,6	58,5
6.	PMI услужни сектор Р	МАР	56,0	58,9
7.	PMI композитни индекс Р	МАР	54,7	58,5
8.	Индекс повјерења прерађ. сектора Фед из Чикага	ФЕБ	0,54	0,51
9.	Поруџбине трајних добара Р	ФЕБ	-0,6%	-2,2%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1051 на ниво од 1,0983, што представља пад од 0,62% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Објављено је да је инфлација у фебруару достигла ниво од 6,2% годишње, што је највећа стопа од марта 1992. године, док је у јануару износила 5,5%. Велика Британија тренутно има другу највишу годишњу стопу инфлације међу земљама Г7, иза САД, подстакнуту утицајем снажног раста глобалних цијена добара и енергије и додатно ратом у Украјини. Агенција за статистику Велике Британије наглашава да су повећани рачуни домаћинства за енергију, који су скоро за 25% већи у односу на годину раније, и бензин кључни покретачи фебруарског скока цијена. На удару су сиромашнија домаћинства, док Агенција истиче да цијене хране генерално расту, за разлику од уобичајених времена када неке цијене обично расту, а друге падају. Током прошле седмице БоЕ је повећала очекивања за врхунац годишње инфлације изнад 8% у периоду између априла и јуна, што је четири пута већа инфлација од циљаног нивоа (2%). Индекс темељне инфлације, која искључује цијене хране и енергије, је повећан на 5,2% са претходних 4,4%, што је, такође, највиши податак од марта 1992. године.

Министар финансија Сунак је приликом презентовања буџета протекле седмице указао на смањење пореза за раднике, те је смањена и царина на гориво са циљем ублажавања озбиљних притисака на трошкове живота у условима стално растуће инфлације и успоравања економског раста. Најављујући полугодишње ажурирање буџета у Парламенту, Сунак је рекао да повећава праг на којем радници почињу да плаћају доприносе за национално осигурање или социјално осигурање за 3.000 GBP ове године. Упркос томе што је Сунак најавио смањење пореза за које је рекао да ће помоћи да се ублажи притисак на домаћинства, аналитичари сматрају да је његов план учинио мало да помогне онима с најнижим примањима.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г)	МАР	-	10,4%
2.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP)	ФЕБ	8,40	12,30
3.	Инфлација (Г/Г)	ФЕБ	6,0%	6,2%
4.	PMI прерађивачки сектор Р	МАР	57,0	55,5
5.	PMI услужни сектор Р	МАР	58,0	61,0
6.	PMI композитни индекс Р	МАР	57,5	59,7
7.	Малопродаја (Г/Г)	ФЕБ	7,8%	7,0%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,83861 на ниво од 0,83312, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3178 на ниво од 1,3182.

ЈАПАН

Током протекле седмице гувернер Курода је изјавио да БоЈ мора задржати ултрастимулативну монетарну политику, јер би недавни раст инфлације могао наштетити економији, чиме се наглашава све већи јаз између БоЈ и агресивног плана пооштравања монетарне политике Феда. Курода је изјавио да очекује да ће се инфлација убрзати, јер поједине фирме пребацују растуће цијене енергије и хране на домаћинства. Додао је да иако би се номиналне плате могле “значајно” повећати, раст инфлације би могао негативно утицати на куповну моћ домаћинстава, а самим тим и на смањење нивоа реалних плата. Депрецијација JPY је постала политички осјетљива тема за Јапан, јер подстиче већ растуће цијене увоза енергије и сировина, наносећи штету економији која се још није опоравила од посљедица Ковид19.

Владајућа коалиција у Јапану је одлучила саставити нови пакет подстицаја како би ублажила економски удар због раста цијена горива и житарица, узрокованог ратом у Украјини. Премијер Кишида, који је на челу Либерално-демократске партије (LDP), је изјавио да ће издати наредбу Влади да крене са састављањем пакета већ следеће седмице. Кишида је након састанка са Јамагучијем, лидером коалиционог партнера Коменто, изјавио да ће морати провести снажне противмјере за растуће цијене нафте, сировина и других добара како би оживјели економију у Јапану. Конфликт у Украјини и депрецијација JPY су повећали увозне цијене робе, те су нанијели штету већ свакако крхкој економији Јапана. Часопис Nikkei је објавио да ће Кишида вјероватно у оквиру буџета за фискалну 2022. годину искористити 5,5 билиона JPY на залихе, умјесто да састављају додатни буџет за то.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс (финал.)	ЈАН	-	102,5
2.	Коинцидирајући индекс (финал.)	ЈАН	-	95,6
3.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) финал.	ФЕБ	-	31,6%
4.	PMI индекс прерађивачког сектора (прелим.)	МАР	-	53,2
5.	PMI индекс услужног сектора (прелим.)	МАР	-	48,7
6.	Композитни PMI индекс (прелим.)	МАР	-	49,3
7.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г)	МАР	1,2%	1,3%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 131,73 на ниво од 134,04. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 119,17 на ниво од 122,05.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 104,70 USD (94,74 EUR).

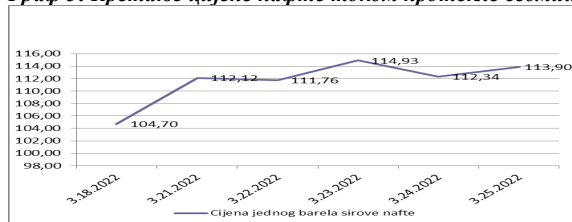
Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију раста, те је на затварању тржишта цијена повећана за 8,79% у односу на седмицу раније.

Цијена је у понедјељак повећана под утицајем информација да неке земље ЕУ разматрају увођење санкција на увоз нафте из Русије. Министри спољних послова ЕУ подијељени су око тога да ли да се придруже САД у санкционисању руске нафте, а неке земље, укључујући Њемачку, тврде да блок превише зависи од руских фосилних горива. У исто вријеме, Саудијска Арабија је упозорила да неће сносити одговорност за поремећаје у глобалној понуди нафте након напада на њена нафтна постројења од стране Хутија блиских Ирану. Средином седмице цијена је наставила са растом након што је ЕИА објавила да су залихе нафте током прошле седмице смањене за 2,5 милиона барела дневно, док су економисти очекивали да ће доћи до постепеног раста залиха. Према овим подацима, понуда нафте је за 13% испод петогодишњег просјека. Овакви подаци су протумачени као сигнал да се САД суочавају са снажнијим препрекама у понуди нафте него што се очекивало, док би цијене гаса могле даље да се повећавају.

Званичници ОПЕС-а вјерују да би могућа забрана увоза нафте у ЕУ из Русије угрозила потрошаче те је ОПЕС упознао Брисел са својом забринутости. Главне чланице ОПЕС-а, попут Саудијске Арабије и УАЕ, су се покушале кретати неутралним курсом између Запада и Москве, док је ОПЕС+, група која укључује Русију, избјежавала питања Украјине на политичким састанцима.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 113,90 USD (103,71 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.921,62 USD (1.1738,87 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је имала тенденцију раста те је на затварању тржишта цијена повећана за 1,91% у односу на седмицу раније.

Током протекле седмице инвеститори су процјењивали могућности даљег раста каматних стопа у односу на привлачност инвестиција у злато које се сматра традиционалним чуваром вриједности. Тако је у уторак цијена злата смањена након што је предсједник Феда Powell најавио снажнији приступ у сузбијању инфлације. Поред тога, инвеститори и даље процјењују ризике глобалног раста под утицајем рата у Украјини и ефекте монетарног поопштравања у САД, што су додатни разлози због којих се цијена злата одржава на високим нивоима, односно преко 1.900 USD по унци.

Цијена злата је у четвртак повећана и нашла се на највишем нивоу у посљедњих седам дана под утицајем забринутости око даљег раста инфлације и неизвјесности на релацији Украјина – Русија. Залихе злата највећег фонда који тргује златом, SPDR Gold Trust GLD, су у сриједу повећане на највиши ниво од фебруара 2021. године. Премијер Велике Британије Johnson је, након самита лидера НАТО-а и Г7, изјавио да постоје докази да Руси можда покушавају да заобиђу санкције и продају злато из својих резерви. Лидери Г7 су се сложили око онемогућавања Русије да прода своје злато. Том приликом лидери су истакли да подузимају кораке са циљем да се осигура да нема продаје полуга Русије на тржиштима широм свијета.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.958,29 USD (1.783,02 EUR).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

